

MICHAEL KUYUCU

michael@michaelshow.net

Eğlenceyi unutan bir toplum

Son yıllarda eğlencenin adı da tarzı da değişti. 1980 öncesinde insanlar daha dışa dönüktü, sanatçılar ise hem halk turnelerinde hem de gazino programlarında

müzikseverle daha çok bir araya geliyordu. Halk eğlenirken sanatçılarda para kazanıyordu. Ne olduysa doksanlardan sonra oldu, gazino geleneği bütün kalitesini yitirdi, saçma sapan kadınlar asolist unvanını aldı, artan fiyatlarla beraber teker teker bütün gazinolar kenenk kapatmak zorunda kaldı. İnsanlar televizyon mecrasının da popülerliğini arttırması ile beraber daha çok içe kapandı ve tek eğlencelerini televizyondan ibaret yaptılar.

Türkiye dünyanın en çok televizyon seyreden birkaç ülkesinden biri, insanlar içe dönüklüğünü ve hayal dünyalarını televizyon karşısında dizilerle bastırıyorlar. Oysa eskiden öyle değildi, sanatçılar haftanın nerdeyse yedi günü turnelere, sahnelere çıkarlardı. Gazinolarda kadın matineri yapılırdı, Anadolu'nun farklı illerinde halk konserleri verilirdi.

Bütün bunlar istihdam, para ve ekonomik canlılık anlamına geliyor elbet. Müzik endüstrisinin bir yandan internetten kazık yerken diğer yandan toplumun içine kapanması ve eğlence tarzını değiştirmesi ile farklı bir kazık daha yemeye başladı. Müzik sektörü kazık yiye yiye artık hiçbir esprisi olmayan bir sektör haline geldi. Oysa bu Avrupa ülkelerinde öyle değil, mesela son birkaç aydır batıyor diye mutlu olan bazı milliyetçi ekonomistlerin makalelerinden adını sık sık duyduğumuz Yunanistan'da son bir, iki yıla kadar sanatçılar haftanın yedi günü sahne alıyor ve ciddi paralar kazanıyordu.

Sahne sanatının gelişmesi müzik endüstrisi adına çok ciddi bir istihdam avantajı sağlıyor. Her yıl yüzlerce müzisyen ve enstrümanist konservatuarlardan mezun olarak piyasaya çıkıyor, ne oluyor? Çoğu işsiz kalıyor. Ya üçüncü sınıf lokallerde karın tokluğuna müzik çalıyorlar yada başka işler yapıyorlar. Oysa gazino endüstrisi devam etseydi, her sanatçının eskiden olduğu gibi bir orkestrası ve elemanları olsaydı bu alanda istihdam avantajları da artacaktı.

Geçtiğimiz günlerde sırf kadınlara açılan FB Saraçoğlu stadında ortaya çıkan görüntüleri izlerken aklıma büyüklerimizin anlattığı kadın matineri geldi ve eski gazino reklamlarına bir göz atınca aklıma gazinolar geldi. Meğer ne günlermiş o günler...

Seksenli yıllarda Gülhane şenlikleri vardı, oraya gelen sanatçılar halka konserler verirlerdi, şimdi o da kalmadı. Bunlar biraz da sosyal devlet anlayışından liberal ekonomiye geçişin de sonuçlarından dolayı oldu diyebilirim. Gazinolar ve halk konserleri bitince ortaya yeni bir kavram çıktı onun adı: "extra". Sanatçıların özel davet ve etkinliklerde sahne alması gündeme geldi. Ben bir nevi mutlu azınlığın etkinliklerinde sahne alma olayına "extra" diyorum. Extraya giden şarkıcılar on bin liradan yüz bin liraya kadar değişen fiyatlarla kendilerini pazarlayabiliyorlar. Bu şekilde iyi para kazanan sanatçıların da sayısı taş çatlasa yirmiyi geçmiyor.

Türkiye'de doğru dürüst konser de yok, konser salonu da yok ya neyse.. Hemen hemen bütün konser alanlarına gittim, inanın bana konser izlemek bana hiç zevk vermiyor artık. Benim anlayışıma göre bir konser de çıkan sound albümdeki ile eşdeğer yada daha iyi olmalı. Ama bizde bırak eşdeğer sound ve düzenlemeler yakalamayı şarkıları bozarak sunuyorlar. Kötü orkestralar, detone ve geveze şarkıcılar... Artık konser izlemek benim için bir ızdırağa döndü. Konserlerde maliyetleri asgariye indirmek adına üç, dört müzisyenle, bir davul, iki klavye, iki gitarla konsere çıkılıyor. Ortaya çıkan sounda pavyon sounduna dönüşüyor. Oysa eskiden büyük orkestralarla konserler verilirdi, şefler orkestrayı yönetir ortaya adam gibi düzenlemeler çıkarırdı. Bütün bunlar birer masal oldu artık. Maliyet düşürme politikaları istihdamı yok ederken, ortaya müzikalitesi düşük ürünler çıkarttı.

Bu yaz şöyle bir düşünün kaç tane sanatçı konser verebildi, kaç tane sanatçı Anadolu turnesine gidebildi? Hepsini toplasan sayısı yirmiyi geçmez. Verilen konser sayısı ise taş çatlasa elli, altmış tane olur. Koca Türkiye, nüfusu 80 milyona dayanan bir ülkede bu kadar az sayıda konser ve sahne sanatının olması düşündürücü...

Ne gazinolar kaldı, ne halk konserleri... Ne eğlenen bir toplum kaldı ne de insan gibi eğlendirebilen sanatçılar. Eğlenmeyi unutan bir toplumun eğlendirmeyi unutan sözde sanatçıları ile giriyoruz ikibin onlu yıllara, bana sorarsanız bu işin sonu sakat. Peki, çocuklar neden konservatuarlara gitsin? Orkestra mı kaldı? Sahne sanatı mı? Bu işin sonu nereye varır bilmiyorum ama ben bu konuda çok tedirgin ve kötümserim.